

OBEC KLADERUBY

KONCEPCE SENIORSKÉ POLITIKY OBCE

2022 – 2026

OBSAH

1	ÚVOD	3
2	STÁRNUTÍ POPULACE JAKO GLOBÁLNÍ TREND.....	5
2.1	SENIORŮ, AKTIVNÍ STÁRNUTÍ A OBCE PŘÁTELSKÉ SENIORŮM.....	5
3	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBCE	7
3.1	DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE	7
3.2	DALŠÍ INFORMACE.....	9
4	ANALÝZA ÚZEMÍ	11
5	ROZVOJOVÉ PROBLÉMY OČIMA MÍSTNÍCH OBYVATEL.....	13
5.1	DOTAZNÍK	13
6	SWOT ANALÝZA	20
8	PRIORITY SENIORSKÉ POLITIKY PRO OBDOBÍ 2022 – 2026	22
9	USNESENÍ ZASTUPITELSTVA OBCE KLADERUBY	29
10	ZÁVĚR	30

1 ÚVOD

„Mladá generace má pocit, že s ní přichází lepší svět. Stará garda má pocit, že s ní ten lepší svět odchází.“

Karel Čapek

V souvislosti se snahou obce Kladeruby zlepšovat seniorům životní podmínky vznikl tento koncepční materiál zaměřený na proseniorskou politiku na místní úrovni. Jedná se o první koncepci věnovanou otázkám seniorské politiky v naší obci.

Potřeba zpracování tohoto materiálu vychází ze současné demografické situace a očekávaného demografického vývoje v České republice, který se projevuje také v obci Kladeruby, a vyjadřuje zájem na vytváření příznivých životních podmínek pro své občany.

Hlavním účelem této koncepce je definovat, jaké podmínky je potřeba vytvořit v horizontu následujících 5 let, aby bylo umožněno občanům ve věku nad 60 let aktivní stárnutí, zachování nezávislosti a aby byla zajištěna dostatečná síť všech potřebných služeb pro seniory i jejich rodiny. Je potřeba zdůraznit, že benefity z navržených opatření, která jsou uvedena v dalších kapitolách, nebudou čerpat jen sami senioři. Realizace většiny opatření přinese přímo nebo v důsledcích zlepšení životních podmínek pro všechny občany obce Kladeruby nejen v rámci mezigeneračního setkávání.

Cílem je utvoření takových podmínek, aby senioři extrémně ohroženi sociálním vyloučením mohli co nejdéle setrvat v přirozeném prostředí, aby mohli participovat na životě společnosti a byla chráněna jejich práva. Aktivitami, které jsou jim v obci Kladeruby poskytovány a svými postoji k těmto nabízeným aktivitám by měli také senioři přispívat ke změně vnímání stárnutí a stáří ve společnosti. Přitom je potřebné poskytnout seniorům dostatečný prostor a podmínky k aktivní účasti na životě společnosti a jejím rozvoji. Zároveň se však senioři musí sami naučit využívat všech možností, které jim obec Kladeruby nabízí k posílení vlastního postavení, k dosažení bezpečného stárnutí a k plnému rovnoprávnému zapojení. K vytvoření osobní pohody a k posílení pozitivních postojů společnosti ke stáří a starším lidem je nezbytná účast seniorů na sociálních, ekonomických, kulturních, dobrovolných aktivitách a mezigenerační soudržnost, jejich odpovědný přístup k vlastnímu životu a zájem o rozvoj společenského dění v obcích.

Představitelé obce Kladeruby si uvědomují význam seniorské politiky pro celou společnost i prosperitu obce, proto usilují o vytváření příznivých podmínek pro život. Cílem koncepce je předložit taková opatření, která přispějí k vytvoření takového prostředí, v němž budou senioři dobře prosperovat.

Východisky pro **Koncepci seniorské politiky obce Kladeruby 2022 – 2026** je *Strategie přípravy na stárnutí na roky 2018 – 2022*, dále aktualizovaná verze Národního akčního plánu, která navazuje na předchozí strategické dokumenty - *Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017*, *Národní program přípravy na stárnutí na období let 2008 až 2012*, *Národní program přípravy na stárnutí na období let 2003 až 2007* a dokumenty a doporučení OSN a dalších mezinárodních organizací, zejména na *Mezinárodní akční plán pro problematiku stárnutí* (OSN, Madrid 2002) a *Zásady OSN pro starší osoby* (1991).

Koncepce rovněž navazuje na Strategický plán rozvoje *Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko na období 2020 - 2030* a na *2. Komunitní plán sociálních a souvisejících služeb Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko na období 2018 – 2021*.

Do procesu tvorby tohoto strategického dokumentu byla zapojena pro tento účel vytvořená pracovní skupina sestávající se ze zastupitelů obce Kladeruby, dále zástupců obecního úřadu, příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Kladeruby a místních spolků. Zohledněny byly potřeby různých věkových a zájmových skupin. Na formulaci problémových oblastí, zhodnocení a posouzení potřeb obce se podíleli také občané obce Kladeruby.

Strategický dokument tvoří dvě na sebe navazující části, a to část analytická a část návrhová. Analytická část vymezuje základní východiska a popisuje výchozí stav obce, včetně zhodnocení jejích silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení. Návrhová část pak stanovuje vizi obce a definuje hlavní priority obce na období let 2022 – 2026. **Koncepce seniorské politiky obce Kladeruby** formuluje směřování rozvoje obce Kladeruby v horizontu pěti let. Jeho hlavním cílem je stanovit vizi rozvoje a cestu směřující k dosažení této vize.

2 STÁRNUTÍ POPULACE JAKO GLOBÁLNÍ TREND

Stárnutí populace je významný trend, patrný na celém světě. Dalším trendem současnosti je urbanizace, čili zvyšování podílu obyvatelstva žijícího ve velkých městech a vylidňování menších a malých obcí a okrajových částí zemí. Prodloužení lidského života je důsledkem zásadního vývoje a zlepšení zdravotní péče a péče o zdraví i růstu životní úrovně. Růst podílu obyvatel měst je důsledkem technického pokroku. Očekává se, že tyto trendy budou pokračovat i v následujícím období. Pro země, regiony a města představuje nutnost vyrovnat se s těmito sociokulturními změnami obrovskou výzvu, které nelze čelit bez důkladné přípravy a následných praktických kroků v oblasti sociální, ekonomické, kulturní a dalších.

Globální stárnutí a urbanizace¹:

Počet lidí starších 60 let v poměru k celkovému počtu obyvatelstva světa se z 11 % v roce 2006 zvýší na 22 % v roce 2050. Poprvé v lidských dějinách převýší počet seniorů počet dětí do 14 let. Rozvojové země stárnou mnohem rychleji, než rozvinuté země.

Od roku 2007 žije více než polovina celkové populace světa ve městech. Urbanizace je také výraznější v rozvojových zemích.

2.1 SENIOŘI, AKTIVNÍ STÁRNUTÍ A OBCE PŘÁTELSKÉ SENIORŮM

Stárnutí a stáří představuje nevyhnutelný a přirozený proces v průběhu lidského života. Pojem senior (stárnoucí člověk, starý člověk) však zahrnuje velmi různorodé skupiny osob. Základní členění dle věku nevyjadřuje zdaleka heterogenost této věkové kategorie a pro život konkrétního člověka jsou daleko důležitější jiné charakteristiky (zdravotní a funkční stav, socioekonomická situace ad.), než pouhý věk. Nelze proto stanovit přesný začátek stáří, orientačně však lze použít členění podle Světové zdravotnické organizace na základě věku:

- rané stáří: 60 (65) – 75 let
- pokročilé stáří: 75 – 90 let

¹ World Health Organisation, 2007: Globální města přátelská seniorům

- kmetský věk: nad 90 let

Každá věková skupina má jiný životní styl a jiné potřeby. Cílem zdravého stárnutí je udržení funkčního zdraví.

V průběhu historie se nástup stáří posouval do vyšších věkových kategorií a v současnosti se nejčastěji setkáváme s definováním hranice stáří pro věk 60 let. S touto věkovou hranicí – senior jako osoba ve věku nad 60 let – pracujeme také v této koncepci.

Aktivní stárnutí je proces optimálního využívání příležitostí pro zdraví, účast na životě společnosti a bezpečí s cílem zajistit co nejlepší kvalitu života starších lidí². Obce přátelské seniorům³ jsou municipality, kde prostředí, infrastruktura, politiky a služby usnadňují lidem nevyhnutelný proces stárnutí a umožňují jim aktivní život tím, že:

- respektují značné rozdíly v kapacitě, zdravotním a funkčním stavu⁴ i zdrojích seniorů
- flexibilně předvídají a reagují na potřeby a preference seniorů
- respektují jejich rozhodnutí a životní styl
- podporují začlenění seniorů do všech oblastí života komunity a jejich přínos

Cílem zdravého stárnutí v obcích přátelských seniorům je udržení funkčního zdraví (dobrého funkčního stavu) v průběhu života. Aby toho bylo dosaženo, je nutné věnovat pozornost již ve středním věku tzv. přípravě na stárnutí. Ta zahrnuje ze strany jednotlivců péči o vlastní zdraví, tělesnou i duševní kondici i péči o zajištění sociálního a ekonomického zázemí (vytvoření finančních rezerv, řešení bytové situace a další). Ze strany společnosti vyžaduje příprava na stárnutí vytváření podmínek pro zajištění uvedených potřeb.

² Definice WHO

³ World Health Organisation, 2007: Globální města přátelská seniorům

⁴ Funkční stav člověka: Dynamická hodnota, která zahrnuje kromě zdravotního stavu fyzickou, mentální a socioekonomickou situaci jedince. Úroveň funkčního stavu a funkčních rezerv u seniorů ovlivňuje kvalitu života významněji než případná přítomnost onemocnění (dle: ŠNEJDRLOVÁ, M., KALVACH, Z. Funkční stav v pokročilém stáří a genetická dispozice k dlouhověkosti).

3 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBCE

Obec Kladeruby se nachází ve Zlínském kraji, okresu Vsetín a správním obvodu ORP Valašské Meziříčí a leží 9 km severozápadně od Valašského Meziříčí. Rozkládá se na ploše 704 ha v nadmořské výšce 340 m n. m. Leží na levém břehu říčky Juhyně, obcí protéká potok Hrchál. V obci žije 451 obyvatel.

Zdroj: Mapy.cz; 2022

3.1 DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

Vývoj stavu a počtu obyvatel za posledních 5 let a také dle statistiky Sčítání lidu, bytů a domů z roku 2011 (dále jen SLBD) je patrný z tabulek a grafu níže. Za rok 2020 se v obci přihlásilo k trvalému pobytu 8 obyvatel, 5 obyvatel se odhlásilo. Narodilo se celkem 13 dětí (téměř dvakrát více než o rok předtím). Během roku zemřeli 3 občané. K poslednímu dni roku 2020 byl počet obyvatel 451, což je nejvíce za posledních 5 let.

Tabulka č. 1: Vývoj stavu obyvatelstva v letech 2016 - 2020

Počet obyvatel celkem		2016	2017	2018	2019	2020
		421	423	432	438	451
v tom podle pohlaví	Muži	214	213	220	223	230
	Ženy	207	210	212	215	221
v tom ve věku (let)	0-14	57	60	63	68	74
	15-64	282	283	289	288	294
	65 a více	82	80	80	82	83
Průměrný věk		42,2	41,8	41,5	41,1	40,7

Zdroj: Český statistický úřad, 2022

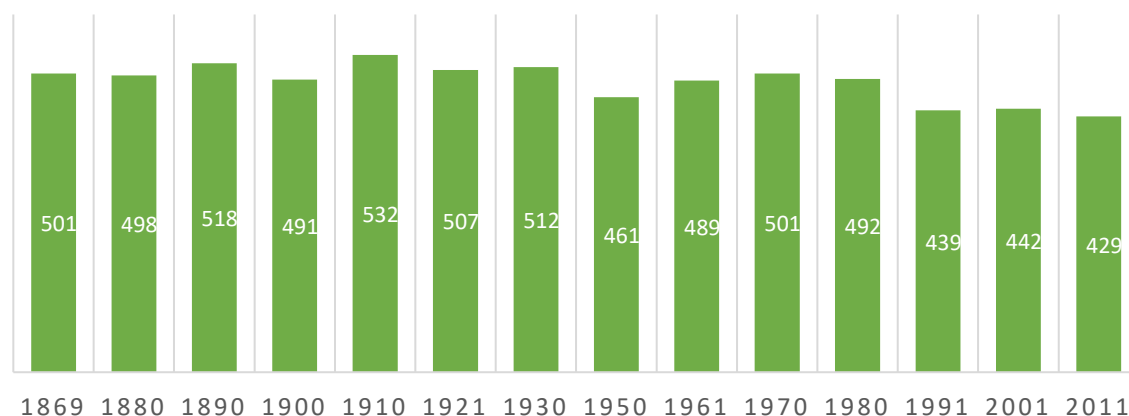
Tabulka č. 2: Vývoj počtu obyvatel v letech 2016 – 2020

Živě narození		2016	2017	2018	2019	2020
		3	6	6	7	13
Zemřelí		1	7	6	3	3
Přistěhovalí		17	16	10	9	8
Vystěhovalí		11	13	1	7	5
Přírůstek (úbytek)	Přirozený	2	-1	-	4	10
	Stěhováním	6	3	9	2	3
	Celkový	8	2	9	6	13

Zdroj: Český statistický úřad, 2022

Z tabulky č. 2 je patrné, že se rodí více dětí a taky se každoročně přestěhovávají noví občané, i když s klesajícím trendem. V roce 2017 se jich ale taky mnohem více odstěhovalo. Celkový přírůstek je však každoročně kladný.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel v obci dle statistiky SLDB

Zdroj: Český statistický úřad, Sčítání lidu, bytů a domů; 2022

Sňatky a rozvody 2016 - 2020

Za rok 2016 vstoupily do manželství celkem 2 páry a žádný se nerozvedl, o rok později už to bylo o něco lepší, konaly se 4 svatby a 1 rozvod. V roce 2018 se uskutečnily 2 svatby a 1 manželství se rozpadlo. Rok poté vstoupily do manželství 3 páry a 1 se rozvedl. A v roce 2020 se uskutečnila 1 svatba a žádný rozvod. Obecně lze říci, že sňatků ubývá a přibývá rozvodů. I v obci Kladeruby je vidět trend, kdy jsou tradiční manželské páry nahrazovány volným soužitím partnerů.

3.2 DALŠÍ INFORMACE

Vyjíždka obyvatelstva

Dle údajů ze SLBD z roku 2011, vyjíždělo za zaměstnáním či školou mimo obec celkem 142 osob, z nichž 82 za zaměstnáním a 60 žáků a studentů. Z geografického hlediska převažuje vyjíždka do jiné obce okresu Vsetín 68 osob, především do nejbližších měst Valašské Meziříčí a Kelč. Početně více zastoupena je také vyjíždka do jiného kraje, vzhledem ke geografické blízkosti zejména ze Zlínského kraje do Moravskoslezského kraje (okres Nový Jičín), kde za prací a školou odjíždí celkem 12 osob.

Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Z pohledu vzdělanostní struktury obyvatelstva dle SLDB z roku 2011 v obci převládají občané s dokončeným středoškolským vzděláním, a to podílem 68,68 %. Osoby s ukončeným vysokoškolským vzděláním jsou zastoupeny 8,2 %. Skupina osob bez vzdělání nebo se základním vzděláním je zastoupena 15,93 %. V tomto případě se jedná převážně o osoby ve věku 65 a více let.

Bydlení

Obec Kladeruby má venkovský charakter s převažující zástavbou rodinných domů, kterých je podle posledního sčítání lidu, domů a bytů 152 z celkem 121 obydlených domů.

Tabulka č. 3: Domovní a bytový fond v obci Kladeruby dle SLDB 2011

Počet domů	152
Počet obydlených domů	121
Podíl obydlených domů	79,60 %
Podíl obydlených domů v ČR	83,40 %
Počet rodinných domů	149
Podíl rodinných domů	98,02 %
Podíl rodinných domů v ČR	72,18 %

Zdroj: Český statistický úřad, 2022

4 ANALÝZA ÚZEMÍ

Tato kapitola zahrnuje hlavní poznatky analýzy vztahující se k rodinnému prostředí v životě obce. Důraz je kladen na dílčí témata služby pro rodiny, sladění pracovního a rodinného života a komunitní a společenský život obce s důrazem na rodinnou politiku.

Školství

V obci se nachází mateřská a základní škola, které tvoří jednu sloučenou organizaci, jejímž zřizovatelem je obec. Základní škola a mateřská škola Kladeruby, okres Vsetín, příspěvková organizace se nachází na adrese Kladeruby 105, 756 43 Kelč. Jedná se o sloučenou mateřskou a základní školu s prvním stupněm. Ředitelkou je Mgr. Renata Valová. Rejstříková kapacita mateřské školy je 28 dětí, rejstříková kapacita základní školy je 50 žáků. Žáci v rámci základní školy jsou rozděleni do dvou tříd. První třídu navštěvují děti 1. až 3. ročníku, druhou třídu pak žáci 4. a 5. ročníku. Zřízena je zde také školní družina s nejvyšším povoleným počtem 30 žáků ve školním zařízení a školní jídelna s kapacitou pro 64 strávníků. V blízkosti školy se nachází veřejně přístupné multifunkční venkovní hřiště a dětské hřiště.

Po absolvování základní školy přecházejí žáci na druhý stupeň buď do města Valašské Meziříčí, nebo do sousední obce Kelč. Střední školy se pak nacházejí ve spádových městech jako je Valašské Meziříčí, Rožnov pod Radhoštěm a Vsetín. Nejbližší základní umělecká škola se nachází v sousedním městě Kelč, kde působí pobočka ZUŠ Alfréda Radoka se sídlem ve městě Valašské Meziříčí, jejímž zřizovatelem je Zlínský kraj (v ORP působí další pobočky ještě v obcích Lešná a Zašová). V území působí také ZUŠ B-Art, o.p.s. se sídlem v obci Zašová. Jedná se o soukromou základní uměleckou školu s pobočkou ve městě Valašské Meziříčí.

Spolková činnost

Obec, stejně jako řada dalších organizací, realizují na území obce aktivity, které spoluvytváří prostředí příznivé rodině. V obci se pořádá celá řada společensko-kulturních i sportovních akcí, např. stavění a kácení máje, pálení čarodějnic, oslavy sv. Floriana, vodění medvěda pochovávání basy, hodovou zábavu aj.

Obec podporuje finančně i nefinančně (př. technická podpora akcí, zapůjčení prostor, marketingová podpora akcí), rozšiřování nabídky tradičních a nových sportovních, kulturních a jiných volnočasových akcí, ať jako vlastní pořadatel či partner. Dochází k postupnému rozšiřování počtu aktérů

zainteresovaných v rozvoji komunitního a spolkového života, včetně zapojení seniorů i podpoře mezigeneračního dialogu.

Nositeli spolkového života v obci Kladeruby jsou zejména Sbor dobrovolných hasičů Kladeruby, Myslivecký spolek Němetice – Doubrava, Tělovýchovná jednota Kladeruby a Spolek přátel ZŠ a MŠ Kladeruby. Jedná se o sdružení, která se podílejí na občanských aktivitách a kulturních akcích v obci.

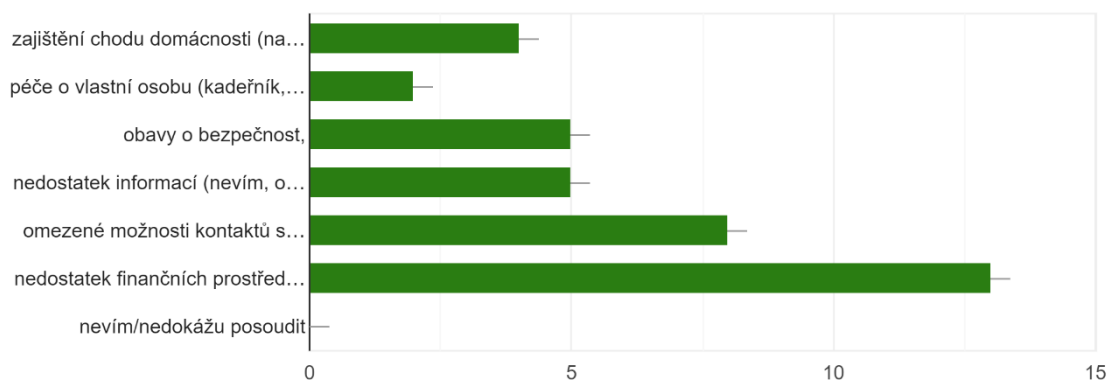
5 ROZVOJOVÉ PROBLÉMY OČIMA MÍSTNÍCH OBYVATEL

S cílem zapojit velký počet aktérů do přípravy koncepčních dokumentů obce, uspořádala na jaře 2022 dotazníkové šetření mezi obyvateli. Dotazník bylo možné vyplnit on-line ve volně dostupném systému Google (zveřejněno na oficiálních webových stránkách a také na facebooku) či v papírové podobě (ve zpravodaji), a to anonymně.

Dotazník byl primárně cílen na občany ve věkové kategorii 60+. Šetření se zúčastnilo celkem 20 respondentů. Vezmeme-li do úvahy počet seniorů v obci (cca 90 občanů), představuje vzorek cca 20 % obyvatelstva obce.

5.1 DOTAZNÍK

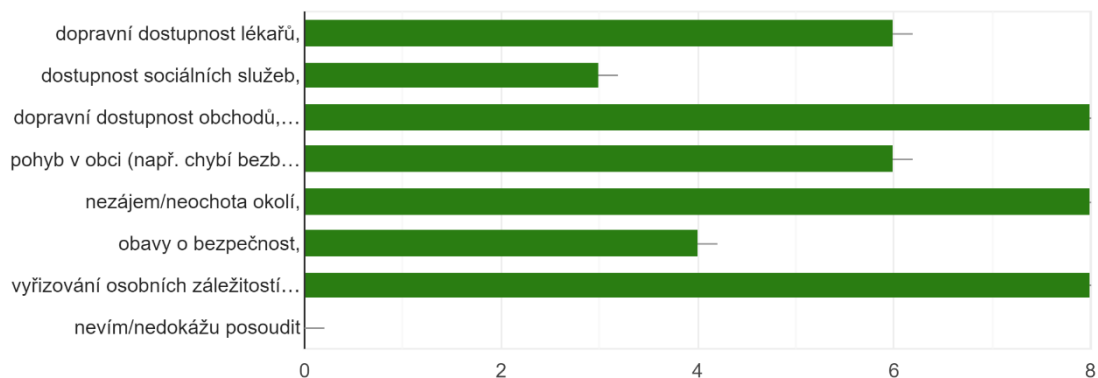
1. Co vám působí největší obtíže ve vašem domácím prostředí? (Zaškrtněte max. 3 odpovědi, pro vás nejdůležitější)
20 odpovědí

Z uvedených odpovědí vyplývá, že respondenti mají největší obavy z nedostatku finančních prostředků (13) a omezeným možností kontaktu s okolím a pocit osamocení (8). Další největší problém vidí v nedostatku informací a v obavách o bezpečnost a zajištění chodu domácnosti.

2. Co vám působí největší obtíže mimo vaše domácí prostředí? (Zaškrtněte max. 3 odpovědi, pro vás nejdůležitější)

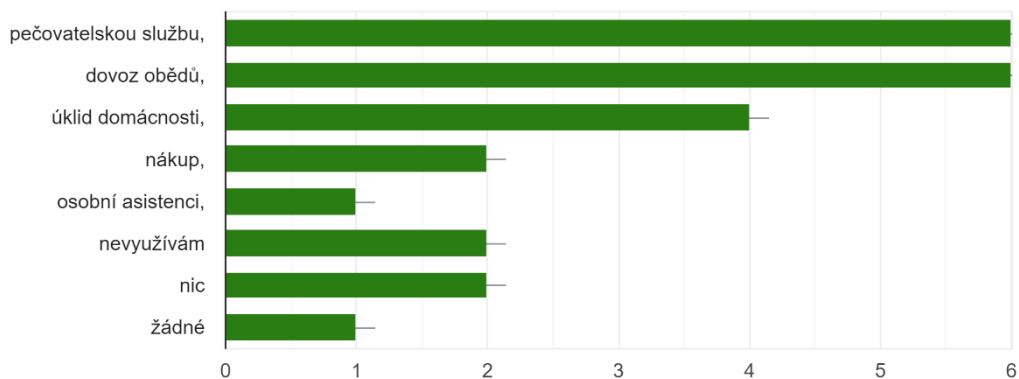
20 odpovědí

Naopak mimo domácí prostředí působí největší potíže dopravní obslužnost, nezájem/neochota okolí a vyřizování osobních záležitostí na úřadech.

3. Využíváte vy osobně v současné době nějakou konkrétní sociální službu nebo pomoc? (Zaškrtněte všechny služby, které v současnosti využíváte)

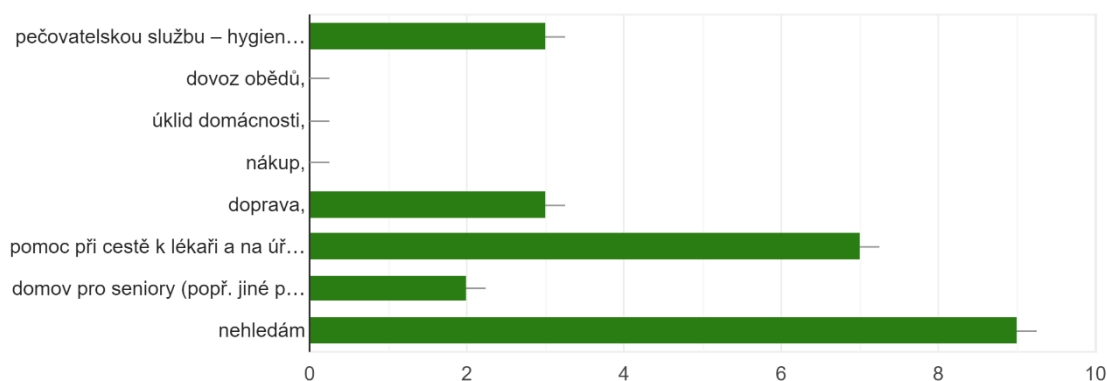
20 odpovědí

Z uvedených odpovědí vyplývá, že téměř třetina respondentů aktuálně využívá pečovatelskou službu a dovoz obědů. Dále je často využívanou službou úklid domácnosti. Žádnou službu nevyužívá čtvrtina dotázaných.

4. Hledáte v současné době nějakou konkrétní pomoc nebo sociální službu? (Můžete zaškrtnout i více odpovědí)

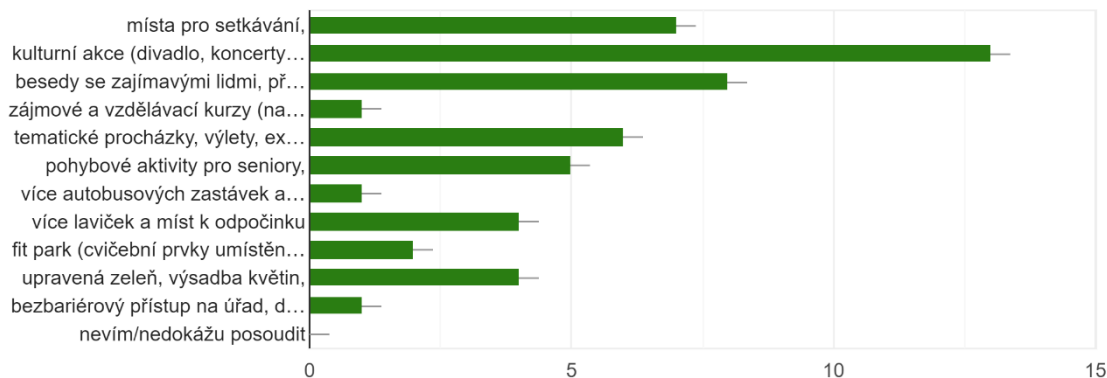
20 odpovědí

Z celkového počtu 20 respondentů aktuálně nehledá žádnou službu 45 %, tj. 9 dotázaných.

5. Co Vám nejvíce v obci nejvíce schází? (Zaškrtněte max. 3 odpovědi)

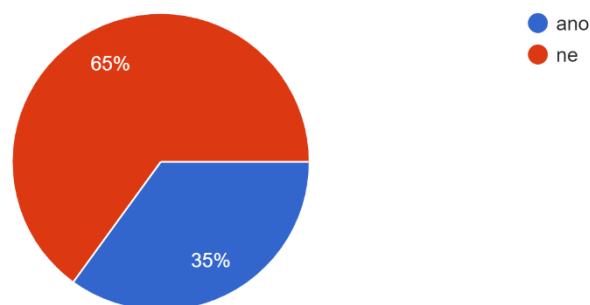
20 odpovědí

Z výše uvedených odpovědí vyplývá, že seniorům schází nejvíce kulturní akce, besedy se zajímavými lidmi a přednášky a místa pro setkávání. Dále jsou to tematické procházky, výlety a exkurze, pohybové aktivity, více laviček a upravená zeleň.

6. Pečuje o vás někdo z vašich blízkých? Pomáhá vám zvládnout péči o vaši osobu a vaši domácnost?

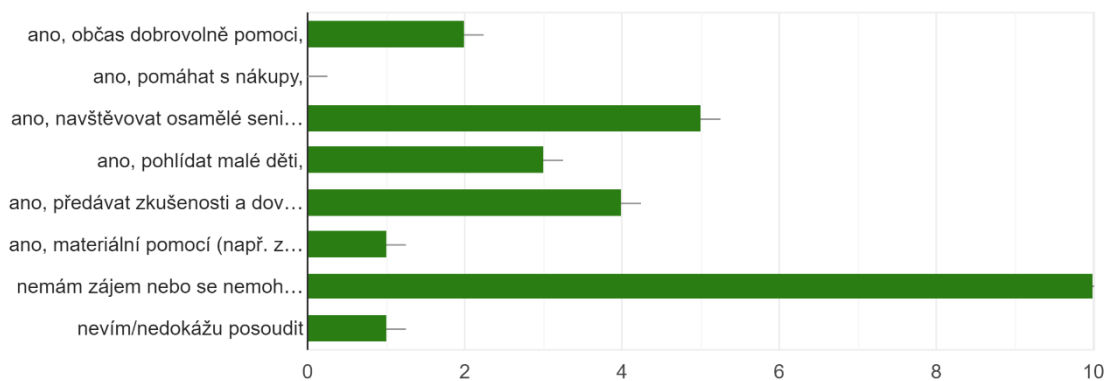
20 odpovědí

Celkem 13 ze 20 odpovědí ukazuje, že respondenti zvládají péči o osobu a domácnost sami. Menší polovina, tj. 7 respondentů péči blízkých potřebuje nebo využívá.

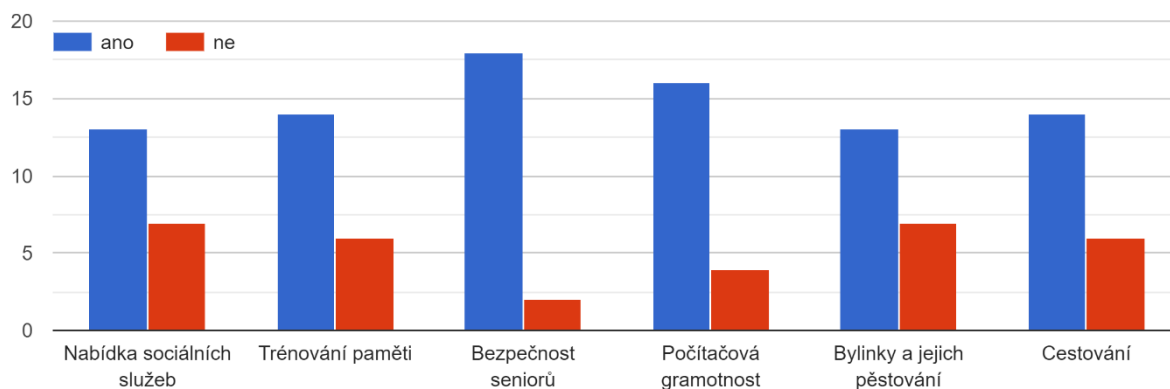
7. Chtěl/a byste se vy osobně nějakým způsobem aktivně zapojit do společenského života seniorů v obci? (Zaškrtněte max. 2 odpovědi.)

20 odpovědí

Polovina tj. celkem 10 dotazovaných seniorů nemá zájem nebo se nemohou na zlepšení situace seniorů podílet. Nicméně čtvrtina by se osobně aktivně zapojilo do společenského života v obci, a to návštěvou osamělých seniorů nebo předáváním zkušeností a dovedností, např. v rámci různých kurzů nebo kroužků.

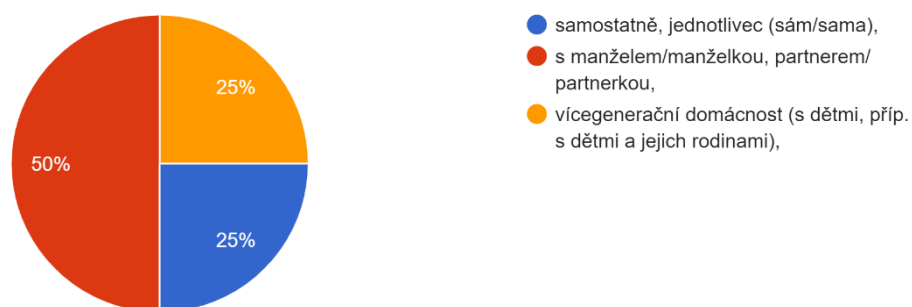
8. Měl/a byste zájem o přednášku na téma

Největší zájem je o přednášku na téma bezpečnost seniorů (18) a počítačová gramotnost (15). Dále respondenty zajímá cestování (14) a trénování (14).

9. V jaké domácnosti žijete?

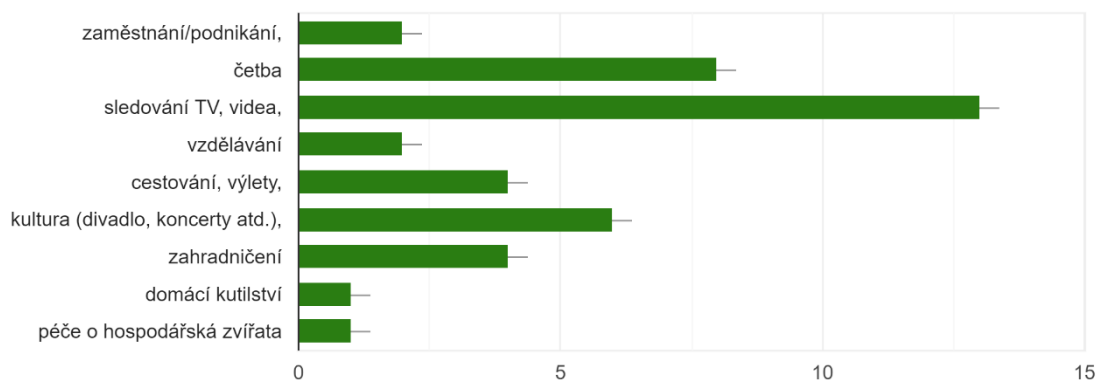
20 odpovědí

Z výše uvedených odpovědí vyplývá, že polovina seniorů žije s manželem/manželkou nebo partnerem/partnerkou. Dále jsou odpovědi na dvě čtvrtiny – 25 % respondentů žije samostatně a nebo ve vícegenerační domácnosti.

10. Jakým aktivitám se v současné době nejčastěji věnujete? (Uved'te maximálně 3 aktivity.)

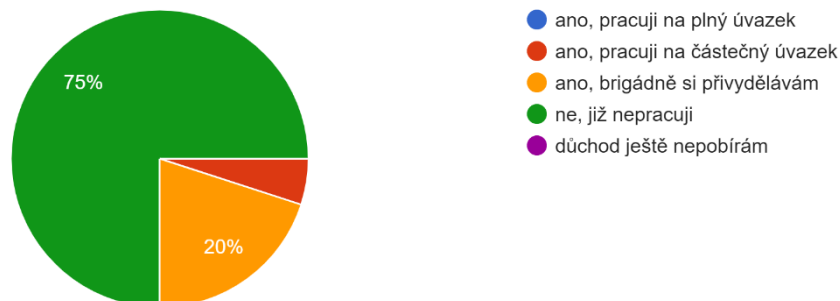
20 odpovědí

Nejčastější aktivitou, které se seniori věnují je sledování TV/video a četba. Dále se věnují kultuře, cestování a zahradničení.

11. Pracujete ještě nyní, když pobíráte starobní důchod?

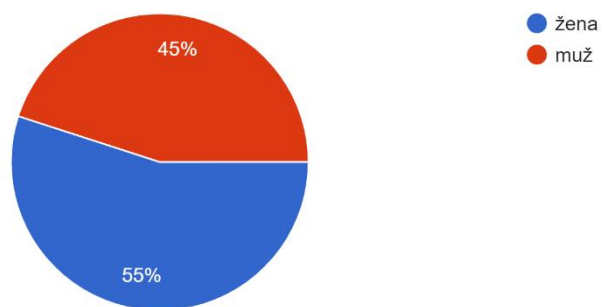
20 odpovědí

Většina dotazovaných seniorů (75 %) již nepracuje. Brigádně si přivydělává necelá čtvrtina.

12. Jste žena nebo muž?

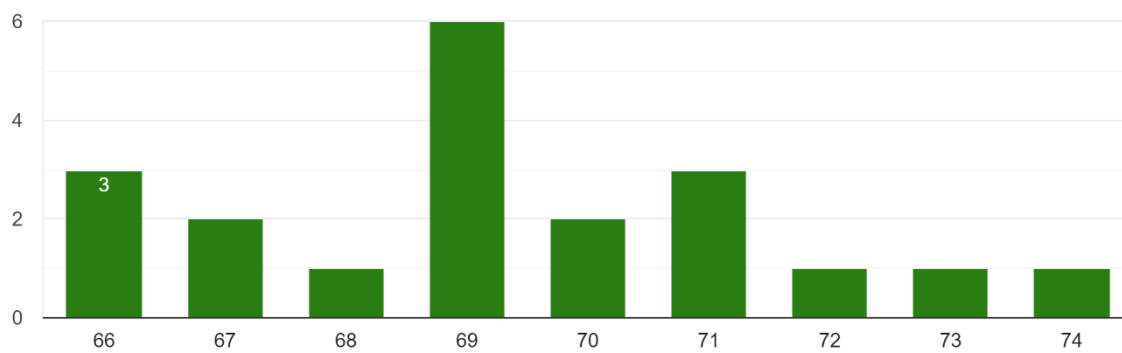
20 odpovědí

Z celkového počtu 20 respondentů je 11 žen a 9 mužů.

13. Uved'te prosím svůj věk

20 odpovědí

6 SWOT ANALÝZA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Zájem ze strany představitelů obce o zpracování koncepce stárnutí • Existující síť organizací a spolků, které se zabývají proseniorskými aktivitami, jejich různorodost • Možnost navázat na příklady dobré praxe • Existence terénních sociálních služeb • Pestrá nabídka kulturního a sportovního využití • Finanční i nefinanční pomoc spolkům ze strany obce • Aktivní účast na komunitním plánování v rámci DSO Valašskomeziříčsko-Kelečsko • Zapojení do programu Kofinancování sociálních a souvisejících služeb v rámci Mikroregionu DSO Valašskomeziříčsko-Kelečsko 	<ul style="list-style-type: none"> • Vnímání seniorů v současné společnosti - část občanů vnímá seniory jako druhořadou skupinu obyvatel, která je povinna přizpůsobit se ostatním věkovým skupinám • Přílišné zaměření některých seniorů na lékařskou péči bez vlastního vkladu do prevence a zdravého životního stylu (přílišná konzumace léků bez ohledu na jejich vzájemné účinky) • Nahrazování odpovídajících sociálních kontaktů kontakty s lékaři nebo zdravotními specialisty • Nedostatek kapacit v pobytových zařízeních pro seniory, dlouhé čekací lhůty ve stávajících zařízeních • Absence možnosti zajištění sociálních služeb pro seniory s nízkými příjmy • Nedostatek vzdělaných profesionálů pro oblast proseniorské politiky i uskutečňování každodenní péče nebo služeb pro seniory • Nedostatečná nabídka prostor pro mezigenerační setkávání a pohybové aktivity • Špatný přístup do veřejných prostor (úřad, knihovna, obchod s potravinami, pohostinství...) • Nedostatek parkovacích míst • Dopravní obslužnost a bezbariérový pohyb

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Možnost využívání dotačních programů (výstavba komunitního centra, fit park, míst pasivního odpočinku, chodníků, zlepšení stavu veřejných budov) • Podpora proseniorské politiky ze strany MPSV a Zlínského kraje • Bohatá spolková činnost, dodržování tradic a zvyků v obci • Potenciál pro volnočasové aktivity, společné trávení volného času • Potenciál pro rozvoj sídelní zeleně a květin • Propojení náctiletých a seniorů do přípravy záměrů/aktivit obce (mezigenerační komunitní plánování) • Posílení mezigeneračních vztahů a pochopení potřeb napříč věkovými skupinami • Prodlužování aktivní délky života seniorů díky rozšiřování nabídky služeb a proseniorských aktivit • Propojování sektoru sociálních služeb s veřejností • Naučit se využívat seniory jako zdroj moudrosti a životních zkušeností • Pomocí osvěty zdravého životního stylu a informovanosti seniorů prodlužovat a zkvalitňovat jejich život 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek finančních prostředků na podporu proseniorských aktivit • Rezignace některých seniorů na svoje občanské a společenské postavení • Izolovanost seniorů v pobytových zařízeních • Vznik a působení některých neprofesionálních služeb pro seniory založených na zisku a využívání bezbrannosti některých seniorů • Finanční náklady související s výstavbou nových pobytových zařízení pro seniory • Absence personálního zajištění služeb pro seniory a výběr vhodných pracovníků ve službách pro seniory • Nedostatek finančních prostředků samotných seniorů využitelných na volnočasové aktivity • Rychlé životní tempo a nedostatek energie myslet na ostatní

8 PRIORITY SENIORSKÉ POLITIKY PRO OBDOBÍ 2022 – 2026

Stárnutí populace je problémem, jenž se týká prakticky všech oblastí života naší současné společnosti. Stalo se jednou z nejvíce diskutovaných otázek několika posledních desetiletí a to v oblasti demografie, sociologie, případně dalších společenských věd. Problematika stárnutí a populačních změn se však stala nejen součástí vědy, ale především každodenní praxe. Podle ČSÚ bude v ČR do roku 2065 docházet k takovému zvyšování úmrtnostních poměrů, při kterém bude populace ČR velmi rychlým tempem stárnout. Celkový počet obyvatel ČR, který by se neměl snižovat, bude pravděpodobně vyvažovat mnohem výraznější migrace a to i za předpokladů její usilovné regulace, zejména z některých částí světa. Z jiných, doufejme především evropských a našim hodnotám i kultuře blízkých zemí, bude určitá míra migrace nutností, jinak dojde zpočátku ke zpomalení, později i k zastavení nebo dokonce zhoršování ekonomického vývoje v naší zemi.

Výrazné změny v střední délce života však není nutné interpretovat jako nějaký neřešitelný problém. Celou situaci je třeba přijmout jako výzvu a současně jako příležitost využít osob, jež disponují nenahraditelnými životními zkušenostmi, vysokou odborností a orientací v minulosti vykonávaných profesích, názorovou stabilitou, odpovědností, rozvážností, vytrvalostí a celkovou vyzrálostí. Základní snahou představitelů obce Kladeruby by mělo být budování sounáležitosti a vzájemného respektu mezi všemi generačními skupinami společně s výchovou k vědomí, že každý z nás bude jednou v situaci seniora.

Opatření reagující na stárnutí budou účinné pouze tehdy, pokud budou založeny na komplexním pojetí, budou navrženy ve spolupráci se všemi relevantními partnery, budou pro něj vytvořeny dostatečné zdroje, účastníci budou motivováni, opatření budou soustavně a cílevědomě koordinovány, vyhodnocovány, rozvíjeny nebo doplňovány v souladu s očekávanými i neočekávanými změnami a dynamikou jejich vývoje. Hlavním cílem je maximálně využít potenciálu seniorů a v souladu s názvem dokumentu přispívat.

Priorita 1: Prostředí obce, veřejná prostranství a budovy	Priorita 2: Doprava	Priorita 3: Zaměstnávání seniorů	Priorita 4: Bezpečí seniorů	Priorita 5: Sociální služby	Priorita 6: Společenské aktivity, vzdělávání, veřejný život
1.1 Veřejný prostor přátelský k seniorům	2.1 Podpora bezpečnosti dopravy a bezpečnosti v obci	3.1 Zajistit informovanost veřejnosti o důchodové reformě a současně o možnostech pracovní činnosti v kombinaci s dávkami důchodového systému	4.1 Zvýšení bezpečí občanů	5.1. Podpora rozšíření pobytových služeb v senior centrech	6.1 Podpora aktivit a projektů související s problematikou zdravého stárnutí
1.2 Podpora bezbariérové úpravy vstupů do veškerých objektů na území obce Kladeruby	2.2 Posílit specifickou dopravu pro seniory na území obce nebo v regionu	3.2 Využívat celoživotních zkušeností starších pracovníků a nabízet jim pracovní uplatnění	4.2 Organizace seminářů a přednášek zaměřených na prevenci kriminálních útoků	5.2 Podpora rozšíření služeb zajištění kompenzačních pomůcek	Podpora jednorázové vzdělávací akce obecní knihovny
1.3 Zapojení aktivních seniorů do komunitního plánování	2.3 Snaha o edukaci řidičů hromadné dopravy	3.3 Aktivně vystupovat proti všem formám výskytu věkové diskriminace	4.3 Prevence domácího násilí, poškozování spotřebitelů, nekalé obchodní praktiky	5.3 Sociální bydlení	Zavedení společenského místa pro seniory – SeniorINFO
			4.4 Přispět ke zlepšení dovedností seniorů při poskytování první pomoci		

Priorita 1: Prostředí města, veřejná prostranství a budovy

Cíl: Venkovní prostranství a veřejné budovy mají velký vliv na kvalitu života občanů. Pro seniory představují možnosti i limity aktivního stárnutí v místě bydliště. Do charakteristik vhodného prostředí patří přístupnost, tj. bezbariérovost ve smyslu bariér fyzických i funkčních, pocit bezpečí, příjemné, čisté a klidné prostředí. Ovlivnění těchto determinant je do značné míry v kompetencích a možnostech obce Kladeruby.

Popis: Tato priorita bude naplňována podporou proseniorských aktivit, snaha o bezbariérovost veřejných míst, podpora a rozvoj prostor, které budou příznivé pro seniorské aktivity.

Návrh opatření:

1.1 Veřejný prostor přátelský k seniorům

- Vytvoření společenského prostoru pro seniory - SeniorPoint
- Rekonstrukce knihovny
- Fit park (cvičící prvky pro seniory)
- Vytvoření „Knihobudky“ – venkovní malé čítárny – půjč si knihu a zase vrať (autobusová/vlaková zastávka, dětské hřiště)
- Revitalizace zeleně a veřejných prostranství
- Zajistit kvalitní a pravidelný úklid veřejných prostranství
- Doplnit veřejná prostranství o nové interaktivní prvky (hudební nástroje apod.)
- Příprava a realizace cyklostezky
- Vybudování odpočinkových zón
- Pytlový sběr plastů (zvýšení komfortu odpadového hospodářství)
- Vybudování komunitního centra
- Rekonstrukce kulturního sálu

1.2 Podpora bezbariérové úpravy vstupů do veškerých objektů na území obce Kladeruby

1.3 Zapojení aktivních seniorů do komunitního plánování

Priorita 2: Doprava

Cíl: Míra mobility má vliv zejména na společenské a občanské zapojení seniorů a na jejich přístup ke komunitním a zdravotním službám. Cílem je vytvořit prostředí, kde mají senioři možnost spolehlivé a bezpečné dopravy

Popis: Věková kategorie seniorů využívá hojně různé druhy veřejné dopravy (autobusy, vlaky), stoupající počet seniorů používá osobní vozidla. Tradiční je cyklodoprava. Kola slouží nejen jako dopravní prostředek, ale u mladších a zdatných seniorů také jako druh sportovního vyžití.

Návrh opatření:

2.1 Podpora bezpečnosti dopravy a bezpečnosti v obci

- Zajištění více spojů autobusové dopravy
- Zajistit distribuci prvků pro zvýšení viditelnosti seniorů při pohybu v dopravě
- Doplnění přechodu u školy
- Vytvoření pěších zón
- Snížení rychlosti v problémových zónách obce
- Retardéry a zpomalovací pásy
- Nové chodníky
- Řešení umístění a stavu zastávek
- Řešení nebezpečné dopravní situace při vjezdu do obce od hlavní silnice
- Parkovací místa u veřejných budov

2.2 Posílit specifickou dopravu pro seniory na území obce nebo v regionu

- Možnost zavedení individuální dopravy pro seniory - Sdílené SeniorTAXI
- Zajistit větší počet parkovacích míst pro osoby se zdravotním postižením a důsledně kontrolovat jejich obsazenost a využívání

2.3 Snaha o edukaci řidičů hromadné dopravy

Priorita 3: Zaměstnávání seniorů

Cíl: Je nutné si uvědomit, že pojem „práce“ nezahrnuje pouze aktivity finančně ohodnocené. Většina seniorů má nezastupitelný podíl na ekonomickém chodu a prosperování svých širších rodin, např. podílem na péči o vnoučata, prací při údržbě a provozu domácností, eventuálně drobného hospodářství a zahrad. Důležitá pro seniory i pro společnost je také dobrovolná práce v rámci různých organizací, klubech apod.

Popis: Se stoupajícím počtem seniorů stoupá také počet osob ve věku nad 65 let, kteří jsou ekonomicky aktivní, ať už jako stálí zaměstnanci, příležitostní brigádníci nebo samostatně podnikající osoby. Část z těchto osob pracuje z důvodů ekonomické nutnosti a dala by již přednost odchodu do důchodu, část

však udává jako hlavní motiv zájem být co nejdéle aktivní a neopustit zbytečně brzy pracovní roli, která je naplňuje a přináší i jiné, než jen finanční bonusy

Návrh opatření:

3.1 Zajistit informovanost veřejnosti o důchodové reformě a současně o možnostech pracovní činnosti v kombinaci s dávkami důchodového systému

- Zajistit přípravu a vydávání specifických informačních článků na předmětnou problematiku na webových stránkách a ve zpravodaji obce Kladerub
- Využít možností spolupráce s pracovníky Správy sociálního zabezpečení

3.2 Využívat celoživotních zkušeností starších pracovníků a nabízet jim pracovní uplatnění

- V rámci projektů obce Kladeruby využívat zkušeností starších pracovníků nebo seniorů při jejich zaměstnávání na krátkodobé pracovní úvazky nebo na DPP (DPČ)

3.3 Aktivně vystupovat proti všem formám výskytu věkové diskriminace

- Pravidelně oceňovat starší pracovníky v souvislosti s dosažením dobrých pracovních výsledků, životního jubilea apod.

Priorita 4: Bezpečí seniorů

Cíl: Z hlediska stávajících preventivních aktivit je možné plánovat činnosti pro společná setkávání lidí odlišných věkových skupin tak, aby různé generace nežily odděleně, ale aby se naopak přirozeně prolínaly.

Popis: Zlínský kraj patří dlouhodobě ke krajům s nejnižším nápadem trestné činnosti, ale v rámci okresu Vsetín má obvod Valašského Meziříčí ve srovnání s dalšími pěti obvody dlouhodobě vysoký nápad trestné činnosti.

Návrh opatření:

4.1 Zvýšení bezpečí občanů

- Zajistit distribuci prvků pro zvýšení viditelnosti seniorů při pohybu v dopravě
- Předvedení moderních prvků osobní ochrany na veřejnosti (imobilizérů, paralyzérů, GPS lokátorů a jejich připojení
- Propagovat efektivně nabídku SOS tlačítka pro senior
- Seniorská obálka – vedení a aktualizace

4.2 Organizace seminářů a přednášek zaměřených na prevenci kriminálních útoků

4.3 Prevence domácího násilí, poškozování spotřebitelů, nekalé obchodní praktiky

4.4 Příspěvek ke zlepšení dovedností seniorů při poskytování první pomoci

- Praktické ukázky ošetření, resuscitace

Priorita 5: Sociální služby

Cíl: Řada teorií dnes ukazuje, že stárnutí populace nemusí představovat sociální problém a finanční zátěž na veřejné rozpočty a systémy. Řešením je orientace na prevenci a reorganizace skutečných nákladů a možností podpory. Cílem není „společnost pro staré“, ale společnost „přátelská pro každý věk“.

Popis: Se stárnutím populace jsou spojeny i výzvy přizpůsobit systémy sociální ochrany současnému společenskému vývoji a posilovat roli rodiny jako nezastupitelného účastníka v realizaci podpory a péče o stárnoucí osoby. Zajištění důstojné a odpovídající péče patří k povinnostem společnosti a ukazuje na úroveň dané země a společenské zodpovědnosti. Jedním z nástrojů pomoci jsou sociální služby. Pomáhají lidem žít běžným životem a zaměřují se na zachování co nejvyšší kvality a důstojnosti jejich života.

Návrh opatření:

5.1 Podpora rozšíření pobytových služeb v senior centrech

- Domov pro seniory ve Valašském Meziříčí, Citadela, Senior Park

5.2 Podpora rozšíření služeb zajištění kompenzačních pomůcek

- Zvýšit informovanost o půjčovnách kompenzačních pomůcek
- Rozšíření a modernizace kompenzačních pomůcek

5.3 Zkvalitnění a rozšíření nabídky poskytování terénních služeb

- Aktualizovat Katalog sociálních služeb na území města a zajistit tak možnosti pro kvalitnější odkazování na existující služby
- Zajistit distribuci Katalogu do domácností ve městě

Priorita 6: Společenské aktivity, vzdělávání, veřejný život

Cíl: Ačkoliv nabídka různých sportovních, kulturních či jiných zájmových aktivit je v obci Kladeruby relativně pestrá a zájemcům i ze strany starší generace otevřená, přesto senioři často nemají dostatečné informace o možnostech, které se v této oblasti nabízí. Možné zlepšení situace souvisí s opatřením č. 6.3, čili se vznikem jednotného Informačního centra pro seniory – SeniorINFO.

Popis: Společenské zapojení do života obce je důležitou součástí života občanů a mělo by být podporováno podle osobních preferencí jednotlivců. Senioři by měli mít možnost podílet se na rozhodování o rozvoji komunity, předávat zkušenosti mladším generacím, ale i sami se vzdělávat či zapojovat se do kulturního, sportovního či společenského života. Samozřejmostí je respektování jejich lidské důstojnosti a nezávislosti.

Návrh opatření:

6.1 Podpora aktivit a projektů související s problematikou zdravého stárnutí

- Pravidelně oceňovat seniory v souvislosti s životními jubilei
- Podpora školní jídelny směrem k zajištění zdravého stravování (finanční příspěvek na obědy pro seniory)
- Podporovat jednotlivé organizace zaměřené na zlepšování fyzické zdatnosti senior

6.2 Podpora jednorázové vzdělávací akce obecní knihovny

- Zahrnout problematiku stáří a stárnutí do jednorázových přednáškových témat v knihovně
- Propagovat specifická společenskovední témata prostřednictvím jednorázových vzdělávacích akcí knihovny včetně jejich propojení s literaturou nebo filmem

6.3 Zavedení společenského místa pro seniory – SeniorPoint

- Nabídka volnočasových a kulturních akcí v okolí
- Vyřízení SeniorPasu (slevy pro aktivní seniory www.seniorpasy.cz),
- Seniorská obálka,
- Sdílení zkušeností a čerpání inspirací
- Výročí zlaté svatby, přednášky, besedy, vzdělávací kurzy

9 USNESENÍ ZASTUPITELSTVA OBCE KLADERUBY

Koncepce rodinné politiky obce Kladeruby na období 2022 – 2026 byla schválena v Zastupitelstvu obce Kladeruby na 21. zasedání konané dne 30.3.2022.

10 ZÁVĚR

Vážení spoluobčané,

právě jste dočetli historicky první Koncepti seniorské obce Kladeruby. Byla připravena na období pěti let. Vzhledem k tomu, že se situace ve společnosti stále vyvíjí, pravděpodobně se po uplynutí tohoto období objeví nové priority a potřeby v návaznosti na demografický, politický i hospodářský vývoj. Prozatím si nechceme klást cíle příliš vysoko. Jsme si vědomi toho, že v obci schází velká část materiálního vybavení, komunitní centrum, mobiliář, okrasné výsadby a mnohé další opatření, které by zvýšily spokojenost občanů a především tak podpořily proseniorskou politiku na komunální úrovni.

Jsme si vědomi tohoto, že se za poslední roky potřeby občanů díky nové zástavbě a přistěhování nových obyvatel rychle mění. Proto se snažíme reagovat a přizpůsobovat tomu i priority obce, čehož je **Koncepce seniorské politiky** součástí. Budeme se snažit o mezigenerační spolupráci, společné setkávání a vytváření celoživotních hodnot s cílem harmonizace vztahů v rodině.

.....
Miroslav Hadaš v.r.
místostarosta

.....
Miloš Konečný v.r.
starosta